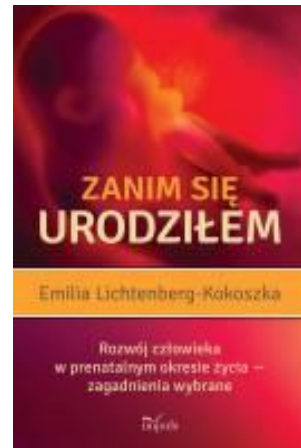

E. Lichtenberg-Kokoszka,
***Czynniki zaburzające rozwój
poczętego dziecka,***

[w:] E. Lichtenberg-Kokoszka, Zanim się urodziłem. *Rozwój człowieka w prenatalnym okresie życia – zagadnienia wybrane*, Impuls, Kraków 2014, s. 19-20.

Link do wydawnictwa:

<http://www.impulsoficyna.com.pl/wyszukaj/zanim-sie-urodzilem,1611.html>

Najczęściej wymienia się cztery (pięć) najważniejszych czynników decydujących o powstaniu wady wrodzonej:

- okres w którym działa czynnik szkodliwy,
- dawkę,
- rodzaj czynnika szkodliwego,
- genotyp matki oraz
- genotyp zarodka.

Słaba wydolność organizmu dziecka w radzeniu sobie z toksynami, wynika z niedojrzałości jego organizmu i jest tym mniejsza im mniejsze jest dziecko. Nie bez znaczenia jest tu również wrodzony potencjał dziecka (warunkowany genetycznie, np. „rodzinna słaba wydolność wątroby”, defekty nerek) oraz styl życia matki w czasie ciąży. Chodzi tu zwłaszcza o jej sposób odżywiania (w końcu budulcem dla ciała dziecka jest to co spożywa mama) oraz o stosowane przez nią używki czy nałogi, uszkadzające zarówno proces kształtowania się poszczególnych układów i narządów jak i pogarszający ich funkcje.

Wśród czynników zaburzających rozwój poczętego dziecka wymienia się także dawkę oraz rodzaj czynnika szkodliwego. Istotne jest i to, czy działa on bezpośrednio na dziecko (np. promieniowanie, fale radiowe) czy za pośrednictwem organizmu matki (np. niektóre leki, bakterie, wirusy). W tym drugim przypadku chodzi o to, jaki jest stopień przepuszczalności łożyska dla czynników teratogennych. Można wręcz powiedzieć, że łożysko stanowi **drugą linię obrony** dziecka przed czynnikami szkodliwymi. **Pierwszą** jest (warunkowana genetycznie i środowiskowo) wydolność organizmu matki, **trzecią** zaś, wydolność samego organizmu dziecka. Genotyp matki, kształtujący jej osobniczą wrażliwość na teratogen oraz wydolność detoksykacyjna jej narządów miękkich (wątroby i nerek) jest wzmacniany lub osłabiany przez jej styl oraz środowisko życia (warunki środowiskowe). Wśród czynników pogarszających funkcje wątroby lub nerek wymienia się alkohol oraz bierne i czynne palenie papierosów, a także nadmiar soli w pożywieniu, czy dietę z nadmierną ilością białka. Nie bez znaczenia są tu również choroby wirusowe, np. WZW typu B i C (upośledzające funkcje wątroby), czy przewlekłe zapalenie dróg moczowych.